

Svea

Rikhard Koivisto

Perjantai-iltaa juhlistaakseni olin kutsunut paikalliseen baariin muutaman tuttavani. Svea käy kanssani samaa yliopistoa ja sai lempinimensä siitä, kun oli viettänyt Ruotsissa vaihto-oppilasvuoden ja tullut sieltä takaisin pää täynnä ideoita terveydenhoidosta ja koulutuksesta. Forrest on vanhoja tuttujani ja saanut lempinimensä loistettuaan pöytätenniksessä.

Svea oli hiljaisessa pohjolassa oppinut eroon amerikkalaisesta keskustelukulttuurista, tai sitten oli aina ollut vähäpuheinen introvertti. Forrestia odotellessamme emme paljoa puhuneet, kunhan nautiskelimme tuoreista juomaoikeuksistamme – olimme molemmat täyttäneet kuluneen vuoden aikana kaksikymmentäyksi. Svea ei tietenkään unohtanut mainita vaihto-oppilasmaansa liberaaleja ikärajoituksia.

Forrest saapui paikalle huonotuulisena. Häntä alkoi avautua huonosta päivästänsä töissä.

-Ottaa päähän, kun vanhaa työntekijää ei arvosteta, vaan parhaita vuoroja jaetaan uusille.

-Paskaahan tuo on, sanoin.

-Auta Svea, olen aivan hermona, Forrest sanoi.

-Miten? Svea kysyi.

-Vaikea arvostaa itseä, kun ei edes töissä saa arvostusta.

-Kyllä minä sinua arvostan, Svea sanoi.

-Kiitos Svea. En tiedä, mitä tekisin ilman sinua.

Huomasin jääneeni hieman ulkopuoliseksi keskustelussa, joten kävin hakemassa uuden juoman ja keksimässä lisää puheenaiheita. Svea oli jo saanut annetuksi henkisen tukensa Forrestille kun palasin pöytään, ja keskustelu kääntyi opintoihimme. Nyt oli Forrestin vuoro jäädä ulkopuoliseksi, sillä hän oli jo vuosia sitten valmistunut yliopistosta. Pikkukaupungin juorut sen sijaan eivät jättäneet ketään ulkopuoliseksi – Grand Forksissa ei paljoa tapahtunut, mutta silloin kun jotain tapahtui, kaikki saivat kuulla siitä.

Seuraavana maanantaina näin Svean koulun kirjastolla. Hän ei ollut huomata minua tietokoneensa takaa ennen kun istuin häntä vastapäätä. Meitä kahta ja kirjastonhoitajaa lukuunottamatta kirjasto oli tyhjä, joten uskalsin avata suuni. Kysyin Svealta, oliko hän tulossa opiskelijaporukan keskiviikkokaljoille.

-En edes tiennyt sellaisista, Svea sanoi. -Viime perjantai muutenkin kulutti kaikki sosiaaliset voimat, enkä taida jaksaa mitään ennen viikonloppua.

-Jaksaisitko edes ottaa kahvit opiskelun lomassa?

-Otetaan vain, Svea sanoi ja sulki tietokoneensa kannen. Siirryimme yliopiston kahvioon ja istuimme pöytään, kun Svean puhelin alkoi soida.

-Se on Forrest. Vastaaan.

Forrestilla oli ilmeisesti taas jokin hätänä, ja Svean piti rauhoitella häntä. "Kyllä minä välitän. Ei hätää. Et ole. Kyllä sinä minulle merkitset" lateli hän. Puhelu kesti sen verran pitkään, että otin itsekin puhelimen käteen aikani kuluksi. Vihdoin Svea sai puhelun lopetetuksi, kun kahvi oli jo melkein jäähtynyt.

-Onko Forrestilla kaikki hyvin? Kysyin.

-Sillä on taas jotain riitaa, Svea sanoi. -Kunhan halusi murheet pois sydämeltään.

En ruvennut enempää urkkimaan Forrestin yksityiselämästä, joten käänsin keskustelun muualle. Näkisin Forrestia muutenkin kuluvalle viikolla, niin voisin sitten puhua hänen kanssaan kahden kesken. Hieman ihmettelin, miksei hän koskaan avautunut ongelmistaan minulle, vaikka olimme sentään saman metsästysseuran jäseniä ja ainakin omasta puolestani hyvät kaljakaverit.

Seuraavana päivänä kutsuin Forrestin kaljalle. Hän tuli baariin ilmiselvästi pohjia jo ottaneena ja räyhäävällä tuulella. Forrest kertoi paskasta elämästään jota vihasi, stressaavasta työstä ja näköalattomuudesta.

- Kyllä minä sinua arvostan, sanoin. -Merkitset paljon.
- Joka päivä töistä kotiin tullessa sama yksinäinen helveti, Forrest sanoi.
- Aivan varmasti se on ohimenevää.
- Kukaan ei välitä, paitsi Svea.
- Minä välitän, Forrest. Tiedäthän sinä, että olen ystäväsi.
- Niin olet. Kaipaen vain Sveaa.

Forrest joi tuoppinsa nopeasti ja tilasi uuden. Yritin muistella millä sanoilla Svea oli saanut hänet rauhoittumaan, mutta kaikki ne fraasit tuntuivat liian kliseisiltä suuhuni. Vaikka todistelin Forrestille jatkuvasti ystävyysttani, palasi hän aina uudestaan elämänsä vihaamiseen. Oli aivan kuin sanani eivät olisi merkinneet mitään, koska ne eivät olleet Svean.

-Kuule Forrest, sanoin. -Olen varma, että elämä näyttää paremmalta kunhan olet nukkunut pääsi selväksi. Nyt on muutenkin tiistai – säästä voimiasi viikonloppuun. Voin heittää sinut kotiin.

- Kiitos ystävällisestä tarjouksesta, mutta menen omalla autolla.
- Tulitko sinä autolla? Ethän sinä tuossa kunnossa voi ajaa.
- Kyllä voin. Ei nyt ole edes ruuhka-aika.
- Älä nyt hyvä mies oikeasti lähde ajamaan.

-Kyllä minä osaan, sanoi Forrest ja käveli tiehensä. Tyrmistyneenä jäin katsomaan ikkunasta ulos kadulle, kun hän kaasutti menemään avolava-autollaan. En epäillyt Forrestin ajotaitoa, mutta vihaisena ja humalassa ajaminen oli huolettava yhdistelmä. Jäin viimeistelemään tuoppiani ja miettimään minkälaisen saarnan antaisin Forrestille huomenna, kun puhelimeni soi: Se oli Svea. Hän kuulosti hätäntyneeltä.

- Forrest laittoi todella sekavia viestejä, Svea sanoi.
- Hänellä ei taida mennä ihan hyvin. Näin hänet juuri äsken.
- Ei kai hän lähtenyt humalassa ajamaan?
- Valitettavasti näin pääsi käymään.
- Pelkään että hän tekee itselleen jotain. Ei kai hän ollut itsetuhoinen?
- Vaikutti vain hermorauniolta.
- Minun on parasta käydä hänen luonaan, sanoi Svea. -Jonkun pitää rauhoitella häntä.
- Minä tulen mukaan, sanoin.
- Miksi?

-Sinulle helpompi, jos meitä on kaksi. Voitko poimia minut täältä samasta paikasta missä olimme perjantaina?

Forrest asui lyhyen ajomatkan päässä kaupungista, lentokentän kupeessa pellon laidalla. Meitä vastassa oli huolestuttava näky: aita oli ajettu kumoon, ja puutarhakalusteita sinkoillut auton tieltä pitkin pihaa. Forrest istui terassilla roskien keskellä juomassa olutta tölkeistä.

- Vittu että vihaan tätä elämää! Forrest huusi.
- Ei hätää Forrest, sanoin. -Tulimme katsomaan, miten voit.
- Tekisi mieli hakea kivääri ja ampua itseni!
- Rauhoitu Forrest, Svea sanoi.
- En vain jaksa, Forrest sanoi.
- Kaikki on hyvin, Svea sanoi ja tarttui Forrestia kädestä. -Kaikki on hyvin.
- En pysty rakastamaan itseäni.
- Olet tärkeä. Minä ainakin pystyn rakastamaan sinua, ystävä.
- Voitko pidellä päätäni?

Svea kävi Forrestin viereen rähjäiselle sohvalle ja otti tämän pään syliinsä. En voinut kuin tuntee itseni avuttomaksi, hieman jopa tarpeettomaksikin. Vasta muutama tunti sitten olin sanonut Forrestille kaikki samat asiat, jotka Svea nyt sanoi, muttei niillä ollut ollut mitään vaikutusta. Nyt Svea toisteli samoja kuluneita hokemia välittämisestä ja arvostuksesta, ja Forrest hengitti syvään ja pyyteli katuvasti anteeksi, että oli aiheuttanut ison numeron. Siinä sivusta seuratessa tunsin itseni ylimääräiseksi, joten kävelin Svean autolle ja pistin tupakaksi.

Pienen ikuisuuden jälkeen Svea palasi autolle ja halasi hiljaista Forrestia vielä viimeisen kerran. Heilautin hänelle vielä kättä, kun Svea kaarsi pois pihasta ja kohti kaupunkia. Ilta oli jo myöhä, ja olin väsynyt. Sveakin vaikutti saaneensa tarpeekseen päivästä.

-Toivottavasti Forrestilla on kaikki nyt hyvin, Svea sanoi. -Olen niin huolissani hänestä.

-Sinä tunnut välittävän hänestä kovasti.

-Haluan auttaa häntä. En tiedä miksei hän kuuntele muita. Se on välillä hyvin raskasta, mutta tuntuu niin pahalta hänen puolestaan.

-Ei sinun ole mikään pakko auttaa häntä. Hänellä on muitakin ystäviä.

-Mutta minä tunnen hänet parhaiten, koska vain minulle hän pystyy avautumaan. Toivoisin tietysti, että muutkin voisivat auttaa, muttei kukaan muu tunnu osaavan.

-Se on hänen ongelmansa, eikä sinun.

-Miten kävisi, jos en auttaisi? Silloin hän sekoaisi vielä pahemmin. Ei kai kukaan halua hänelle sitä?

-Hän ei ole sinun vastuullasi.

-Mutten voi sulkea häntä poiskaan elämästäni. En ikinä voisi antaa itselleni anteeksi, jos hän tekisi jotain kamalaa, jonka olisin voinut estää. Haluan olla avuksi.

-Etkö pelkää, että itse sekoaisit suuren taakkasi alla?

-Tiedän mitä haet takaa, ja tiedän, että olet oikeassa. En vain tiedä, miten pääsen auttajan rooliani pakoon aiheuttamatta Forrestille ylitsepääsemätöntä tuskaa. Alussa olin ylpeä osastani hänen tukipilarinaan ja sain auttamisesta suurta tyydytystä, mutta nyt olen henkisesti loppu ja umpikujassa.

-Hänen oma vikansa, ettei kelpuuta elämäänsä muita auttajia.

-Tiedän, ja minun vikani että aina palaan auttamaan häntä. Älä sano sitä rakkaudeksi, sillä rakkaus on kaunista. Jos jotain termiä pitää käyttää, puhu molemminpuolisesta obsessiosta. Sillä hänellä on obsessio minuun, ja minulla auttamiseen. Se on yhtäläillä kummankin vika.